

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Hernieuwbare energie: een belangrijke speler op de Europese energiemarkt

(COM(2012) 271 final)

(2013/C 44/24)

Rapporteur: **Ulla SIRKEINEN**

De Commissie heeft op 6 juni 2012 besloten het Europees Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 304 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te raadplegen over de

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Hernieuwbare energie: een belangrijke speler op de Europese energiemarkt

COM(2012) 271 final.

De afdeling Vervoer, Energie, Infrastructuur en Informatiemaatschappij, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 26 november 2012 goedgekeurd.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn op 12 en 13 december gehouden 485e zitting (vergadering van 13 december) onderstaand advies uitgebracht, dat met 163 stemmen vóór en 30 stemmen tegen, bij 26 onthoudingen, werd goedgekeurd.

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1 Het EESC is ingenomen met de mededeling, die het startschot geeft voor een onontbeerlijke discussie over de herijking van het beleid voor duurzame energie en van de flankerende maatregelen.

1.2 Het EESC maakt zich ernstig zorgen over de stijgende prijzen voor energie-afnemers, met inbegrip van de hoge kosten van veel nationale steunregelingen. Het verzoekt de Commissie om een studie op te stellen over alle nu en in de toekomst verwachte kostenontwikkelingen op energiegebied. De Commissie is terecht van plan om de kosten zo laag mogelijk te houden dan wel omlaag te brengen en ervoor te zorgen dat de technologie voor duurzame energie concurrerend en op den duur door de markt gestuurd wordt.

1.3 Een systeem van op elke technologie toegesneden gemeenschappelijke EU-brede steunregelingen zou uit het oogpunt van efficiëntie de voorkeur verdienen en ook het beste zijn voor de interne markt. De regelingen zouden moeten aflopen zodra de technologieën concurrerend zijn, mogen niet leiden tot overcompensatie en moeten borg staan voor op maat gesneden steun voor kleinschalige lokale oplossingen. Zolang de werking van de interne markt echter te wensen overlaat, moeten steunregelingen worden afgestemd op elke afzonderlijke prijszone of lidstaat.

1.4 In plaats van in te zetten op een gecentraliseerd model zou juist vooral de ontwikkeling van decentrale, lokale oplossingen gestimuleerd moeten worden. Deze kunnen en moeten

door lokale baten worden bekostigd. Regels, steunmaatregelen en toegang tot netwerken moeten duidelijk, eenvoudig en betrouwbaar zijn om de deelname voor kleine producenten (of kleine zelfopwekkers) gemakkelijker te maken.

1.5 Duurzame technologieën bieden grote kansen, en hetzelfde geldt voor andere technologieën om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen, zoals schone steenkooltechnologie, elektriciteitsopslag, inspelen op de vraag, steenkoolverbruik, kernsplitsing en -fusie. Ook maatregelen ter beperking van emissies van andere broeikasgassen zoals methaan zijn kansrijk. Veel ontwikkelingen zijn veelbelovend en moeten goed ondersteund worden. Met name voor het demonstreren en snel inzetten van nieuwe technologieën zijn impulsen nodig.

1.6 Na 2020 zou de Commissie moeten inzetten op het koolstofvrij maken van de economie. Ten grondslag aan dat beleid zouden uiteindelijk geen doelstellingen voor duurzame energie meer moeten liggen, maar een duidelijk streefcijfer voor een vermindering van broeikasgasemissies – overeenkomstig de langetermijnvereisten op dit gebied – en een koolstofprijs die hoog genoeg is om de betrokken partijen aan te zetten tot grotere efficiëntie en tot O&O en investeringen, maar niet te hoog voor consumenten en bedrijven (die concurrerend moeten blijven). In aanvulling daarop zijn gerichte maatregelen nodig om een impuls te geven aan de ontwikkeling van en investeringen in nieuwe technologieën voor duurzame energie, die uiteindelijk reële veranderingen teweeg zullen brengen. Idealiter worden deze maatregelen in de hele EU doorgevoerd en op elke afzonderlijke technologie afgestemd.

1.7 De Commissie is terecht van plan om binnenkort de aanzet te geven tot een beter kader voor duurzame energie. De integratie van duurzame energie in de energiemarkten – waarbij onder meer zaken als aansluiting op netwerken, balanceringskosten en netwerkkosten een rol spelen – duldt geen uitstel.

2. Inleiding

2.1 Het huidige energiebeleid van de EU is vooral gericht op een grootschaliger gebruik van duurzame energiebronnen. Dat zal namelijk naar verwachting de uitstoot van broeikasgassen helpen terugdringen, bijdragen aan een gegarandeerde energievoorziening en de werkgelegenheid ten goede komen. De doelstelling van de EU – ervoor zorgen dat duurzame energie in 2020 20 % van de energiemix vormt – is uiteraard ook een van de hoofddoelen van de Europa 2020-strategie.

2.2 Al ruim tien jaar lang heeft het EESC in tal van adviezen zijn instemming betuigd met het streven naar grootschaliger gebruik van duurzame energie en heeft het, puttend uit de door het maatschappelijk middenveld opgedane praktijkervaring, commentaar geleverd en aanbevelingen gedaan ⁽¹⁾.

2.3 Duurzame energie ontwikkelt zich voorspoedig. Als de huidige trend doorzet, zou de 20 %-doelstelling volgens de Commissie worden overtroffen. In het licht van de Routekaart energie 2050 moet ervoor worden gezorgd dat de positieve trend aanhoudt. Een sterke toename van duurzame energie is een van de „no-regrets”-opties van de Routekaart. In juli 2012 presenteerde het EESC zijn advies over de Routekaart ⁽²⁾. Het sprak daarin zijn bijval uit voor deze algemene conclusie over duurzame energie.

2.4 Door de snelle toename van duurzame energie vragen zaken als kosten, invloed op de energiemarkt en infrastructuurbehoefte aandacht. Daarom moet nu gekeken worden naar beleidsopties voor de toekomst. Investerders kijken nu al verder dan 2020. Willen zij werk kunnen maken van de omvangrijke investeringen die op dit gebied nodig zijn, dan moet hun duidelijkheid worden verschaft over de toekomstige beleidskoers.

3. Het Commissievoorstel

3.1 De Commissie wil de ontwikkeling van duurzame energie blijven ondersteunen en doorgaan met het stimuleren van innovatieve oplossingen. Om dit op een kostenefficiënte manier te doen is het volgens de EU-commissaris voor energie zaak wind- en zonne-energie te produceren waar dat in economisch opzicht zinvol is en de geproduceerde energie binnen Europa te verhandelen.

⁽¹⁾ PB C 65 van 17.3.2006, blz. 105-113.

⁽²⁾ PB C 229 van 31.7.2012, blz. 126-132.

3.2 De Commissie dringt aan op een meer gecoördineerde Europese aanpak van steunregelingen en op meer handel in duurzame energie tussen de lidstaten.

3.3 De Commissie gaat in op problemen die momenteel spelen en op beleidsopties met betrekking tot:

- integratie van hernieuwbare energie in de interne markt;
- openstelling van de elektriciteitsmarkt en hernieuwbare energiebronnen
- omvorming van onze infrastructuur
- een grotere beslissingsmacht voor de consument;
- een motor voor technologische innovatie;
- waken over de duurzaamheid van hernieuwbare energie.

3.4 De Commissie zal voorstellen indienen voor een beleid voor duurzame energie voor de periode na 2020. Om dit proces op te starten onderzoekt zij in de begeleidende effectbeoordeling drie beleidsopties voor na 2020:

- 1) koolstofarm maken van de economie zonder streefcijfers voor hernieuwbare energie, waarbij wordt gerekend op de koolstofmarkt en op de doelstellingen voor minder uitstoot van broeikasgassen;
- 2) voortzetting van het huidige stelsel met bindende streefcijfers inzake hernieuwbare energie, minder uitstoot van broeikasgassen en doelstellingen voor energie-efficiëntie;
- 3) een sterker, meer geharmoniseerd beheer van onze hele energiesector met een EU-streefcijfer inzake hernieuwbare energie.

Opties 1) en 2) voldoen ietwat beter aan de door de Commissie gestelde criteria dan optie 3). Maar aan elk van de opties kleven in dit verband wel problemen.

3.5 Aan het eind van de mededeling noemt de Commissie vier gebieden waarop in de aanloop naar 2020 meer maatregelen nodig zijn: de energiemarkt, steunregelingen, samenwerkingsmechanismen en samenwerking op energiegebied in het Middellandse-Zeebekken.

4. Opmerkingen van het EESC

4.1 Het EESC is ingenomen met de mededeling, die het startschot geeft voor een onontbeerlijke discussie over de herijking van het beleid voor duurzame energie en van de flankerende maatregelen. Het EESC is het bovendien in grote lijnen eens met de analyse door de Commissie van de huidige situatie en de problemen die er spelen, en kan zich ook vinden in de opties die zij naar voren schuift. Daarnaast wenst het EESC het volgende op te merken:

Duurzame energie een plaats geven op de interne markt

4.2 De Commissie wijst terecht op de snel gestegen kosten van duurzame energie – ondanks de dalende eenheidskosten – en op de verwachte kosten van investeringen in productie, infrastructuur/netwerken en balanceringsvermogen. Het EESC maakt zich ernstig zorgen over de stijgende prijzen voor energieafnemers, met inbegrip van de hoge kosten van veel nationale steunregelingen, die een onevenredig grote impact op consumenten met een laag inkomen kunnen hebben. Deze ontwikkeling stuit op steeds meer weerstand. Het is zelfs mogelijk dat eenheidskosten niet in het huidige tempo blijven dalen als de meeste kostenefficiënte opties eenmaal zijn doorgevoerd. Het verzoekt de Commissie om een studie op te stellen over alle nu en in de toekomst verwachte kostenontwikkelingen op energiegebied. De Commissie is terecht van plan om de kosten zo laag mogelijk te houden dan wel omlaag te brengen en ervoor te zorgen dat de technologie voor duurzame energie concurrerend en op den duur door de markt gestuurd wordt.

4.3 Het EESC is het ermee eens dat grote problemen zijn ontstaan door veranderingen in diverse nationale regelingen tijdens de looptijd hiervan. Bovendien is kortetermijnbeleid, waarbij de werkelijke extra kosten voor investeerders niet worden gedekt, geen bevredigende oplossing. Er moet voor gezorgd worden dat deze regelingen voorspelbaar en kostenefficiënt zijn, en het concurrentievermogen van de technologie moet worden bevorderd. De Commissie legt dan ook terecht de nadruk op blootstelling aan marktprijzen. Zij dient nu de aanzet te geven tot een hervorming van de steunregelingen, waarbij versnippering van de interne markt moet worden vermeden en het afbouwen van subsidies het uiteindelijke doel moet zijn.

4.4 Eén enkel Europees systeem voor alle duurzame-energie-technologieën zou niet echt efficiënt zijn. Er is juist behoefte aan flexibele systemen, die afgestemd zijn op de mate waarin de technologieën zijn uitgekristalliseerd en op de specifieke omstandigheden waarin zij zich bevinden. Een systeem van op elke technologie toegesneden gemeenschappelijke EU-brede steunregelingen zou uit het oogpunt van efficiëntie de voorkeur verdienen en ook het beste zijn voor de interne markt. De regelingen zouden moeten aflopen zodra de technologieën concurrerend zijn en geen overcompensatie mogen veroorzaken. Voor kleinschalige lokale oplossingen zijn adequate regelingen nodig (zie paragraaf 4.1.1).

4.5 Zolang de werking van de interne markt echter te wensen overlaat en prijsniveaus verschillen, doordat EU-wetgeving niet wordt uitgevoerd en de transmissie-infrastructuur met knelpunten kampt, moeten steunregelingen worden afgestemd op elke afzonderlijke prijszone/lidstaat. Dat is het meest efficiënt en voorkomt overcompensatie.

4.6 Wat de bevordering van samenwerking en handel betreft: het EESC is een warm voorstander van meer samenwerking tussen de lidstaten op energiegebied, van een heus gemeenschappelijk energiebeleid van de EU, van een Europese Energiegemeenschap. Het staat ook achter de voorstellen in dit hoofdstuk van de mededeling.

Openstelling van de elektriciteitsmarkt en hernieuwbare energiebronnen

4.7 Het EESC kan zich vinden in de opmerkingen van de Commissie over de noodzaak om duurzame energie een plaats te geven op de interne energiemarkt. Om als adequaat richtsnoer voor investeringen dienst te doen moeten de prijssignalen vanuit de markt, ook met betrekking tot CO₂ binnen het emissiehandelsstelsel, zo volledig mogelijk zijn. Het EESC staat achter het beginsel dat alle energieproductenten, dus mede de producenten van duurzame energie, dezelfde verantwoordelijkheden dienen te hebben, ook wat balancerend betreft.

4.8 „Capaciteitsbetalingen” op basis van de inschatting die de overheid maakt van de vereiste back-upcapaciteit leveren problemen op, omdat hun rechtvaardiging ligt in het feit dat de marktsignalen niet borg staan voor de kostenefficiëntie van de centrales in kwestie. Mocht een capaciteitsmarkt nodig zijn, dan dient die een pan-Europees karakter te hebben, in de beginfase zo mogelijk met een regionale benadering, of toch ten minste gebaseerd te zijn op samenwerking met de buurlanden binnen de EU.

4.9 Het probleem van de groothandelsprijzen voor elektriciteit, die te laag uitvallen door het toenemende aandeel van wind- en zonne-energie met vrijwel geen marginale kosten, vereist verdere studie en kwantificering. Het tegengestelde effect van het emissiehandelsstelsel moet in aanmerking worden genomen. Meer duurzame elektriciteit zal waarschijnlijk leiden tot een hogere volatiliteit van de groothandelsprijzen voor elektriciteit, wat weer andere problemen met zich meebrengt. Hoe dan ook, lage marginale kosten voor elektriciteit betekenen niet automatisch een lagere prijs voor consumenten, omdat zij uiteindelijk toch zullen moeten betalen voor alle investeringen en productie (inclusief transmissie), balancerend en ondersteuning.

Omvorming van onze infrastructuur

4.10 Het EESC heeft een advies uitgebracht over het energie-infrastructuurpakket (COM(2011) 658) ⁽³⁾, waarin het zich hier positief over uitlaat. Nu is het zaak dit pakket goed te keuren en uit te voeren. Maar als het streven is om wind- en zonne-energie te produceren waar dat in economisch opzicht zinvol is en de geproduceerde energie binnen Europa te verhandelen, zouden de kosten voor investeringen in de vereiste infrastructuur wel eens onaanvaardbaar hoog kunnen blijken. Bovendien zouden de kosten – en de politieke risico's – kunnen toenemen door een gebrek aan draagvlak onder de bevolking.

4.11 Er zou meer moeten worden ingezet op de ontwikkeling van decentrale, lokale oplossingen. Deze kunnen en moeten door lokale baten worden bekostigd en op verschillende technologieën betrekking hebben, zoals – afhankelijk van de lokale omstandigheden – biomassa (inclusief residuen), aardwarmte, windenergie en zonne-energie. Regels, steunmaatregelen en toegang tot netwerken moeten duidelijk, eenvoudig en betrouwbaar zijn om de deelname voor kleine producenten (of kleine zelfopwekkers) gemakkelijker te maken. Samen met intelligente netwerken en een intelligent beheer zouden hybride energiesystemen een overstap naar zelfvoorziening op lokaal niveau mogelijk helpen maken. Deze aanpak heeft echter ook zijn beperkingen. Voor het leveren van balanceringsvermogen blijft men namelijk vooral aangewezen op fossiele brandstoffen zolang er geen echte betaalbare oplossing voor elektriciteitsopslag is (ref: Friedrich Wagner, Max-Planck-Institut für Plasmaphysik: Features of an electricity supply system based on variable input).

Een grotere beslissingsmacht voor de consument

4.12 In de visie van het EESC op energie staan de belangen van de consument uiteraard centraal, zoals ook blijkt uit tal van eerdere adviezen ⁽⁴⁾. Een van de zaken die hier spelen is de afweging die gemaakt moet worden tussen hoge energieprijzen (om de consument tot energiezuinig gedrag aan te zetten) en het risico van energiearmoede. De Commissie wil de consument terecht een grotere beslissingsmacht geven; zonder de actieve deelname van consumenten zijn goede resultaten geen haalbare kaart. Verder moet ervoor gezorgd worden dat de consument in de praktijk meer keuzevrijheid heeft. Dat aspect verdient meer aandacht.

4.12.1 Het EESC heeft er al vaak op gewezen dat bewustmaking en onderwijs essentieel zijn om consumenten meer beslissingsmacht te geven. Wat dit betreft zouden zij duidelijke en gemakkelijk leesbare informatie moeten krijgen over hun aandeel in de ondersteuning van duurzame energie, dat meestal wordt uitgedrukt als de totale nationale uitgaven ter ondersteuning van duurzame energie per capita. Idealiter komt deze informatie op energiefacturen te staan.

⁽³⁾ PB C 143 van 22.5.2012, blz. 125-129.

⁽⁴⁾ PB C 44 van 11.2.2011, blz. 53-56; PB C 48 van 15.2.2011, blz. 81-86; PB C 68 van 6.3.2012, blz. 15-20.

Een motor voor technologische innovatie

4.13 Duurzame technologieën bieden grote kansen, en hetzelfde geldt voor andere technologieën om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen, zoals schone steenkooltechnologie, elektriciteitsopslag, inspelen op de vraag, steenkoolverbruik, kernsplitsing en -fusie. Ook maatregelen ter beperking van emissies van andere broeikasgassen zoals methaan zijn kansrijk. Veel ontwikkelingen zijn veelbelovend en moeten goed ondersteund worden. Het EESC wijst er eens te meer op dat de financieringsinstrumenten vanaf de ontwerpfase goed moeten worden afgestemd op de rijpheidsgraad van technologieën. Met name voor het demonstreren en snel inzetten van nieuwe technologieën is steun nodig. Te dien einde moeten de middelen van het SET-plan worden veiliggesteld. Actie is geboden – naar het schijnt heeft het Amerikaanse bedrijfsleven onlangs zijn investeringen in O&O op energiegebied opgevoerd, wat mogelijk gevolgen zal hebben voor de Europese concurrentiepositie.

4.14 De Commissie lijkt van mening dat voldoende gemeenschappelijke financiering en bindende doelstellingen de juiste impuls geven aan innovatie en dus werkgelegenheid. Voor werkelijke resultaten is echter meer nodig: open markten en een goed concurrentieklimaat, want concurrentie zet bedrijven aan tot innovaties en hervormingen.

Waken over de duurzaamheid van hernieuwbare energie

4.15 De duurzaamheid van het hele systeem is een noodzakelijk streven. Dat geldt niet alleen voor bio-energie, maar voor alle onderdelen. De ecologische en ruimtelijke effecten van het gebruik van verschillende vormen van duurzame energie lopen uiteen. Daarom zijn criteria voor een duurzame benutting van hernieuwbare energiebronnen nodig zouden hiervoor alleen financiële middelen uit de EU-fondsen ter beschikking mogen worden gesteld als de winning van energie uit hernieuwbare bronnen op duurzame wijze geschiedt. Het EESC is het eens met de opmerkingen van de Commissie over de duurzaamheid van bio-energie, met dien verstande dat nieuwe voorstellen niet mogen leiden tot meer administratieve rompslomp voor producenten en gebruikers. Bij de formulering van eisen zou zoveel mogelijk moeten worden uitgegaan van soortgelijke systemen voor toezicht en verslaglegging, zoals de systemen voor duurzame bosbouw die in een groot aantal lidstaten van kracht zijn.

Een beleid voor hernieuwbare energie in de periode na 2020

4.16 Het is volgens het EESC zaak om het beleid voor duurzame energie in de periode na 2020 alvast in de steigers te zetten (zoals het ook in paragraaf 2.4 bepleit).

4.17 In haar effectbeoordeling (die gebreken vertoont, zoals tabellen die ontbreken) presenteert de Commissie eerst een „business as usual”-scenario, dat het EESC verwerpt. Wat de drie andere opties voor een toekomstig beleid betreft tekent het EESC het volgende aan:

4.17.1 Met de optie „koolstofarm maken van de economie zonder streefcijfers voor hernieuwbare energie voor na 2020” lijkt een toename van het gebruik van duurzame energie niet gegarandeerd te zijn. Maar deze optie is wel het meest geschikt voor een open energiemarkt en zou de meest kostenefficiënte resultaten opleveren. Bovendien zou het emissiehandelsstelsel erdoor versterkt worden. Gezien de tot dusverre krachtige ontwikkeling van duurzame energie, de huidige en gaandeweg toenemende investeringen in onder meer O&O, de bindende klimaatdoelen en de door de Commissie uitgezette beleidskoers, lijkt een positieve ontwikkeling van duurzame energie met deze optie een uitgemaakte zaak.

4.17.2 Voortzetting van het huidige stelsel met bindende nationale doelstellingen zou zeker voor een deel van de duurzame-energiesector efficiënt en bevorderlijk zijn, maar staat niet borg voor kostenefficiëntie en een koolstofarme economie. Bovendien zouden vaste prijzen het emissiehandelsstelsel ernstig in gevaar brengen. Om aan de voorwaarden te voldoen zouden de lidstaten hun eigen beleid opnieuw moeten vormgeven, waardoor de werking van de interne energiemarkt ondanks alle maatregelen voor meer samenwerking en handel verstoord zou raken. De bindende doelstellingen hebben de ontwikkeling van duurzame-energie-technologie weliswaar goed op gang geholpen, maar het is de vraag of dat een even sterk argument zal blijven.

4.17.3 Een optie met een uniform beheer en een gemeenschappelijke ambitieuze EU-doelstelling zou tal van grote

voordelen kunnen bieden en sluit aan op het idee van een Europese Energiegemeenschap ⁽⁵⁾. Deze optie zou op zijn minst de voorkeur moeten genieten tot er bindende gemeenschappelijke streefcijfers inzake CO₂-vermindering zijn vastgelegd. De risico's die de Commissie noemt – hogere kosten en problemen met het draagvlak onder de bevolking – lijken echter niet denkbeeldig. Ook zou het waarschijnlijk noodzakelijk zijn om een administratieve structuur op te bouwen.

4.18 De Commissie zou bij het uitzetten van een beleidskoers voor na 2020 het beste vooral de eerste optie als uitgangspunt kunnen nemen. Ten grondslag aan dat beleid zouden geen doelstellingen voor duurzame energie moeten liggen, maar een duidelijk streefcijfer voor een vermindering van broeikasgasemissies en een koolstofprijs die hoog genoeg is om de betrokken partijen aan te zetten tot grotere efficiëntie en tot O&O en investeringen, maar niet te hoog voor consumenten en bedrijven (die concurrerend moeten blijven). In aanvulling daarop zijn gerichte maatregelen nodig om een impuls te geven aan de ontwikkeling van en investeringen in nieuwe technologieën voor duurzame energie, die uiteindelijk reële veranderingen teweeg zullen brengen. Idealiter worden deze maatregelen in de hele EU doorgevoerd en op elke afzonderlijke technologie afgestemd.

Volgende stappen

4.19 Voor de naaste toekomst zijn nu al stappen nodig om de werking van het huidige beleidskader voor duurzame energie te verbeteren. Het Comité kan zich vinden in de intenties van de Commissie. De integratie van duurzame energie in de energiemarkten – waarbij onder meer zaken als aansluiting op netwerken, balanceringskosten en netwerkkosten een rol spelen – duldt geen uitstel.

Brussel, 13 december 2012

*De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité*
Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ Zie paragraaf 4.5 en www.eesc.europa.eu/eec

BIJLAGE

bij het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité

Onderstaande wijzigingsvoorstellen zijn verworpen, maar kregen minstens een kwart van de uitgebrachte stemmen:

Paragraaf 1.5

Als volgt wijzigen:

~~„Duurzame technologieën bieden grote kansen, en hetzelfde geldt voor andere technologieën om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen, zoals schone steenkooltechnologie, elektriciteitsopslag, inspelen op de vraag, steenkoolverbruik, kernsplijting en fusie. Ook maatregelen ter beperking van emissies van andere broeikasgassen zoals methaan zijn kansrijk. Veel ontwikkelingen zijn veelbelovend en moeten goed ondersteund worden. Met name voor het demonstreren en snel inzetten van nieuwe technologieën zijn impulsen nodig.”~~

Stemuitslag (par. 1.5 en 4.13 gezamenlijk in stemming gebracht en verworpen)

stemmen voor: 68

stemmen tegen: 113

onthoudingen: 21

Paragraaf 4.3

Na paragraaf 4.2 de volgende tekst als nieuwe paragraaf invoegen:

Over de stijgende prijzen van duurzame energie merkt het EESC het volgende op:

- De olieprijs is de afgelopen jaren onophoudelijk gestegen. Daartegenover staat een permanente en snelle daling van de productiekosten van duurzame energie. Die energiesoort zal daarom weldra met fossiele energie (die ook deels wordt gesubsidieerd) kunnen concurreren.
- De prijzen van fossiele energie zullen waarschijnlijk verder stijgen omdat de voor de opwekking ervan benodigde grondstoffen langzamerhand steeds schaarser worden en de winning van die stoffen steeds duurder wordt.
- Tijdens de in juni 2012 gehouden conferentie Rio+20 heeft de EU zich ertoe verplicht (zie punt 225 van de slotverklaring) om schadelijke en inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen, die verspilling in de hand werken en duurzame ontwikkeling ondermijnen, geleidelijk af te schaffen. De Wereldbank heeft uitgerekend dat die subsidies jaarlijks 775 miljard dollar bedragen. Als de EU deze verplichting nakomt, dan zou het huidige prijsverschil tussen fossiele en duurzame energie kleiner worden, zelfs als de belofte om externe kosten te gaan internaliseren, niet zou worden nagekomen. De Commissie wordt aangemoedigd om soortgelijke berekeningen uit te voeren en de uitkomsten ervan openbaar te maken.
- Duitsland - de lidstaat die de afgelopen jaren de meest grootschalige ontwikkeling van duurzame energie kende - heeft een regeling ingevoerd om grote energiegebruikers vrij te stellen van bepaalde kosten die met de inkoop van groene stroom gepaard gaan. Doel is hun internationale concurrentiepositie niet in gevaar te brengen. De lijst met ondernemingen die de zgn. „omslag” niet hoeven te betalen, is steeds langer geworden, met als gevolg dat die over een steeds kleiner elektriciteitsaandeel in rekening wordt gebracht. Zelfs golfbanen, frietproducenten en slachthuizen komen ondertussen voor een vrijstelling in aanmerking. Dat heeft weinig meer met bescherming van de internationale concurrentiepositie te maken. Daarom is de Duitse regering van plan de lijst rigoreus in te korten, waarvan een kostenbesparend effect zal uitgaan.
- Inmiddels beschikt Duitsland over enorme een capaciteit om met duurzame energie elektriciteit op te wekken (30 000 MW aan windenergiecapaciteit en circa 29 000 MW aan zonne-energiecapaciteit; daarnaast wordt er nog steeds circa 10 000 MW in kerncentrales opgewekt). Daardoor zijn met name 's middags de prijzen op de elektriciteitsbeurzen lager dan ooit. Elektriciteitsleveranciers profiteren daarvan door goedkoop stroom in te kopen, maar zij berekenen deze kortingen niet door aan de consument!
- Ondanks de gestegen kosten van elektriciteit staat de Duitse publieke opinie toch massaal achter de energietransitie (de zgn. „Energiewende”). Dat komt mede doordat veel individuele burgers, nieuw opgerichte energiecoöperaties en gemeentebedrijven inmiddels zelf elektriciteit produceren en op die manier geld verdienen en voor lokale werkgelegenheid zorgen.

Stemuitslag

stemmen voor: 69

stemmen tegen: 105

onthoudingen: 21

Par. 4.13

Als volgt wijzigen:

~~„Duurzame technologieën bieden grote kansen voor de reducering van broeikasuitstoot. , en hetzelfde geldt voor andere technologieën om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen, zoals schone steenkooltechnologie, elektriciteitsopslag, inspelen op de vraag, steenkoolverbruik, kernsplitsing en fusie. Ook maatregelen ter beperking van emissies van andere broeikasgassen zoals methaan zijn kansrijk. Veel ontwikkelingen zijn veelbelovend en moeten goed ondersteund worden. Het EESC wijst er eens te meer op dat de financieringsinstrumenten vanaf de ontwerpfase goed moeten worden afgestemd op de rijpheidsgraad van technologieën. Met name voor het demonstreren en snel inzetten van nieuwe technologieën is steun nodig. Te dien einde moeten de middelen van het SET-plan worden veiliggesteld. Actie is geboden – naar het schijnt heeft het Amerikaanse bedrijfsleven onlangs zijn investeringen in O&O op energiegebied opgevoerd, wat mogelijk gevolgen zal hebben voor de Europese concurrentiepositie.”~~

Stemuitslag (par. 1.5 en 4.13 gezamenlijk in stemming gebracht en verworpen)

stemmen voor: 68

stemmen tegen: 113

onthoudingen: 20